

**ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

**Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра психології, філософії та суспільних наук**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГІЯ ПРАЦІ**

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність 053 Психологія

(шифр та найменування спеціальності)

освітньо-професійна програма Психологія

(назва однієї або декількох)

форма(и) навчання денна та заочна

РОЗРОБНИК силабусу (кандидат філософських наук, викладач кафедри психології, філософії та суспільних наук)

 Віктор КУЦ
(підпис)

Розглянуто та схвалено на засіданні *кафедри психології, філософії та суспільних наук*

Протокол № 19 від 13.06.2024

Завідувач кафедри Лариса ТАРАСЮК
(підпис)

Гарант освітньо-професійної програми 053 Психологія
(кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології,
філософії та суспільних наук)

 Олена ДУБЧАК
(підпис)

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1. Назва навчальної дисципліни, код в ОПІ	Психологія Праці, ВБ.
2. Статус навчальної дисципліни	Вибіркова дисципліна циклу професійної підготовки
3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	3-й рік навчання, 5 семестр
4. Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	4 кредити ЄКТС (120 год), з них: 16 год аудиторного навантаження (8 год лекційних, 8 год семінарських занять) та 104 год самостійної роботи.
5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	залік
6. Інформація про консультації	За запитом здобувача вищої освіти в он лайн форматі
7. Мова викладання	українська
8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Куц Віктор Анатолійович (кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри психології, філософії та суспільних наук)
9. Контактна інформація викладача	kuts.viktor@tnu.edu.ua
2. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	<p>Психологія Праці є однією з актуальних галузей наукових досліджень. Вивчення цієї дисципліни сприяє формуванню у здобувачів розуміння своєрідності психічного розвитку особистості в процесі праці. Як галузь психології спрямована на вирішення проблем пов'язаних з гуманізацією суспільства та вивчення особистості працівника як суб'єкта професійних відносин – самостійного діяча й ініціатора трудової активності. Психологія Праці дозволить майбутнім фахівцям оволодіти знаннями щодо ефективності виробництва, раціональної організації і проектування трудової діяльності, підвищення продуктивності та одержання максимальних показників завдяки врахуванню особливостей особистості.</p>

<p>Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни</p>	<p>Мета вивчення дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти комплексного розуміння праці як процесу функціонування і розвитку людини суб'єкта праці та окремого індивіда, носія трудового потенціалу, гармонійної особистості.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вивчення і дослідження психічних процесів, психологічних властивостей суб'єкта; • Вивчення особливостей трудової діяльності; • Дослідження факторів, що впливають на задоволеність працею; • Вивчення емоційної сфери особистості і вольових якостей, що регулюють трудову діяльність; • Вивчення розкриття суб'єкта і його особистості в трудовому процесі; • Вивчення проблем мотивації; • Вироблення прийнятних методів управління; • Психологічна робота спрямована на формування Здорового способу життя; • Поліпшення умов життя і діяльності працівників; • Розробка критеріїв прийому на роботу; • Розробка рекомендацій з вдосконалення методів навчання і перенавчання працівників; • Раціональна перебудова і оновлення професій.
<p>Формат проведення дисципліни</p>	<p>Під час навчання використовуються наступні форми та методи: презентації, бесіди і дискусії, індивідуальні науково-дослідні завдання.</p> <p>Віртуальне навчальне середовище, яке використовуватиметься у разі роботи в дистанційному режимі – Google</p>

	<p>Classroom.</p> <p>У дистанційному режимі лекції / практичні заняття будуть проведені за допомогою програм електронної комунікації Google Meet.</p> <p>Поточна комунікація з викладачем здійснюється через Classroom та корпоративну пошту.</p>
--	---

1. Тематика та зміст навчальної дисципліни.

Номер та назва розділу, теми, перелік основних питань	Вид навчального заняття	Форми і методи контролю знань	Кількість годин
<p>Тема 1. Вступ до Психології Праці: предмет і завдання науки, основні складові дисципліни.</p> <p>Психологія Праці як галузь знань її сутність і значення в сучасних умовах. Історія. Зв'язок з іншими науками і навчальними дисциплінами.</p> <p>Об'єкт. Предмет. Мета, завдання, принципи. Методи і методики дослідження. Інженерна психологія. Ергономіка. Організаційна психологія. Психологічні ознаки праці. Процес праці. Професійна діяльність.</p>	лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2
	семінарське заняття	Обговорення презентацій, доповідей; індивідуальне опитування;	2
<p>Тема 2. Праця як вид діяльності. Професійний розвиток особистості.</p> <p>Професія. Класифікація професій. Характеристика професій. Психологічні аспекти вивчення професійної діяльності. Методи вивчення професійної діяльності. Потреби. Інтереси. Потенціал. Розвиток. Мотивація. Професія. Спеціальність. Фах. Майстерність. Професіоналізм.</p>	лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2
	семінарське заняття	Індивідуальне опитування; виконання письмових завдань	2
<p>Тема 3. Психічні регулятори праці. Індивід як активний суб'єкт своєї життєдіяльності.</p> <p>Життя. Середовище. Людина. Об'єкт і суб'єкт. Діяльність. Індивід, особистість, індивідуальність. Практика. Творчість.</p>	лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2
	семінарське заняття	Обговорення презентація доповідей; індивідуальне опитування; виконання	2

		письмових завдань	
Тема 4. Працездатність людини і фізіологічні механізми її підвищення. Психологічні особливості праці в організації. Працездатність. Несприятливі функціональні стани. Збереження працездатності. Людський фактор. Ефективність роботи в групі. Професійна придатність і операційна закріпленість. Умови праці. Організація робочого місця. Оснащення і забезпечення. Типове робоче місце. Атестація робочого місця. Раціоналізація (оптимізація). Виробниче середовище та його вплив на організм людини і її працездатність. індивідуальний стиль трудової діяльності. Взаємодія. Колектив. Положення про безпеку праці. Функціональні стани в трудовій діяльності. Помилки і надійність професійної діяльності. Професійні конфлікти і їх вирішення.	лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2
	семінарське заняття	Тестування індивідуальне опитування; виконання письмових завдань	2

3. Організація самостійної роботи студентів

3.1. Підготовка до семінарських занять. Завдання з навчальної дисципліни «Психологія Праці» розробляються викладачем і передбачають тематичний перелік теоретичних та практичних завдань до кожного заняття, перевірку мультимедійних презентацій матеріалу доповідей, використання методичного матеріалу до дослідження когнітивних стилів особистості.

3.2. Матеріали для самоконтролю та самостійної підготовки.

Самостійна робота студентів (СРС) передбачає оволодіння студентом навчальним матеріалом передбаченим тематичним планом дисципліни, самостійне опрацювання тем навчальної дисципліни у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, а також передбачає підготовку до усіх видів контролю. Навчальний матеріал дисципліни передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи вноситься в перелік питань підсумкового контролю який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять. Теми доповідей для СРС:

Тематика доповідей, рефератів для виступів студентів:

- Тема 1. Психології Праці: завдання і значення на сучасному етапі.
- Тема 2. Методологічні засади Психології Праці.
- Тема 3. Психологія Праці: основні складові дисципліни.
- Тема 4. Праця як вид діяльності.
- Тема 5. Професія як діяльність і сфера прояву особистості.
- Тема 6. Індивід як активний суб'єкт своєї життєдіяльності.
- Тема 7. Професійний розвиток особистості.
- Тема 8. Робоче місце та його структура.
- Тема 9. Працездатність людини і фізіологічні механізми її підвищення.
- Тема 10. Психологічні особливості праці в організації

3.3. Індивідуальні завдання.

Індивідуальні завдання з дисципліни «Психологія Праці»: реферати, доповіді, есе та інші види індивідуальних завдань, запропонованих викладачем, сприяють більш поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

Індивідуальні завдання (ІЗ) з дисципліни «Психологія Праці» виконуються студентами самостійно із забезпеченням необхідних консультацій з окремих питань з боку викладача на основі вільного вибору теми завдання. ІЗ охоплює усі основні теми дисципліни.

При виконанні та оформленні ІЗ студент може використати комп'ютерну техніку, інформацію з Інтернету, статистичний, довідковий та інші необхідні матеріали.

Теми есе:

1. Психологічний аналіз професійної діяльності.
2. Психологія вивчення професій.
3. Професія: загальна характеристика і класифікація.
4. Професія як сфера прояву особистості.
5. Професійне самовизначення суб'єкта та професійна кар'єра.
6. Психологічні аспекти вивчення професійної діяльності.
7. Методи психологічного вивчення професійної діяльності.
8. Мотивація трудової діяльності.
9. Сутність і засади трудової мотивації.
10. Теорії трудової мотивації і управління нею.
11. Методи трудової мотивації.
12. Робоче місце та його структура.
13. Умови праці та організація робочих місць.
14. Оснащення робочого місця.
15. Проекти організації, атестація і раціоналізація робочих місць.

16. Вплив виробничого середовища на організм і працездатність людини.

17. Індивідуальний стиль трудової діяльності.

4. Технічне та програмне забезпечення (обладнання).

Кожному здобувачу потрібно доєднатися до навчального середовища Google Classroom, оскільки там розміщуються навчальні матеріали, проводиться тестування, ведеться журнал оцінювання навчальних досягнень, є можливість для листування з викладачем.

У режимі дистанційного навчання - вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми Google Meet (для занять у режимі відео-конференцій). У цьому випадку здобувач має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету. Для роботи в дистанційному форматі потрібні ноутбук / персональний комп'ютер / мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань,
- виконання домашніх завдань,
- виконання завдань самостійної роботи,
- проходження тестування (поточний, підсумковий контроль) тощо.

7. Політика дисципліни.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання завдань відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватися в он лайн/змішаній формах за погодженням із керівником курсу.

8. Система оцінювання та вимоги.

Здобувач допускається до складання заліку з дисципліни, якщо ним повністю виконані всі види робіт, передбачені робочим навчальним планом та програмою навчальної дисципліни.

Залік - це форма підсумкового (семестрового) контролю, яка передбачає оцінювання засвоєння здобувачами навчального матеріалу на підставі поточного контролю результатів виконання ним певних видів робіт (на практичних, семінарських і лабораторних, індивідуальних заняттях), так і результатів виконання самостійних завдань.

Засвоєння матеріалу оцінюється за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС та національною шкалою.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на семінарських заняттях, результати самостійної роботи здобувачів) проводити за критеріями:

- 0% завдання не виконано;
- 40% - завдання виконано частково або невчасно, а відповідь містить суттєві помилки методичного характеру,
- 60% завдання виконано повністю, але невчасно, а відповідь містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;
- 80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте відповідь містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);
- 100% завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Розподіл балів за видами діяльності:

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	кількість одиниць	максимальна кількість балів	Форма контролю
Робота на семінарському занятті	10	4	40	Залік
Виконання завдань для самостійної роботи	15	4	60	
Разом			100	
Розрахунок балу за залік :40+60 = 100				

Значення оцінки

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	«зараховано»	Відмінно-відмінний рівень знань (умінь) В межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	80-89		Дуже добре -рівень знань достатньо високий (умінь) В межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-79		Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74		Задовільно -посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68		Достатньо мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
F _X	30-59	«не зараховано»	Незадовільно - потрібно додатково працювати для отримання позитивної оцінки
F	1-29		Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота вивченням курсу 3

9. Рекомендовані джерела інформації.

Основні:

1. Борданова Л.С., Рощина Н.В., Семенченко Н.В. Управління персоналом. Київ: КПІ імені Ігоря Сікорського, 2022. 119 с.
2. Бугерко Я. Роль вірувань і переконань у професійному становленні майбутніх працівників. Габітус, 2020. № 19. С.94-99.
3. Карпенко Г.В. Психологія праці та вибір професії: навчально-методичний посібник. Суми: Університетська книга, 2008. 168 с.
4. Кожан Т.О. Професійна орієнтація: навчальний посібник. Київ: Наука, 2009. 214 с.
5. Лисенко В.В., Александрович Т.З., Малинка М.М. Використання принципів тайм-менеджменту в професійній діяльності як запорука успішної кар'єри випускників закладу вищої освіти. Інноватика в освіті, науці та бізнесі: виклики та можливості. Матеріали конференції КНУТД. Київ, 2021. С. 87-91.
6. Маслова К. Планування та розвиток успішної кар'єри. Академічні студії. Серія Педагогіка, 2021, 2(4). С. 171-175.
7. Мороз Л., Діхтяренко С. Особистісні детермінанти готовності студентів-психологів до здійснення професійної кар'єри. Вісник Національного Університету Оборони України, 2022. С. 89-98.
8. Професійний та особистісний розвиток майбутніх фахівців. За ред.: Г.Дегтярьова, Л.Руденко, М.Федюк // Педагогіка і психологія професійної освіти. 2008. №1. С. 203-211.
9. Психологія праці: навчальний посібник. За заг. ред. Г.В.Ложкіна. Хмельницький: ХНУ, 2013. 191 с.

Додаткові:

1. Баклицький І.О. Психологія Праці: підручник. Київ: Знання, 2008. 655 с.
2. Баріхашвілі І.І. Психологічні основи профорієнтації і професійного самовизначення: навчальний посібник. Київ: Ніка-Центр, 2008. 208 с.
3. Кожан Т.О. Професійна орієнтація: навчальний посібник. Київ: Наука, 2009. 214 с.
4. Корольчук М.С., Крайнюк В.М. Теорія і практика професійного психологічного відбору: навчальний посібник для слухачів та студентів ВНЗ. Київ: Ніка-Центр, 2006. 532 с.
5. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика: навчальний посібник. Київ: Ельга; Ніка-Центр, 2004. 400 с.
6. Озерська О.Ю. Підготовка менеджерів японських компаній. // Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. 2008. №1. С. 60-65.

7. Психологічний клімат колективу. За заг. ред.: С.Максименко, О.Главник. Київ: Главник, 2004. 96 с.
8. Технології роботи організаційних психологів: навчальний посібник для студентів ВНЗ та слухачів інститутів післядипломної освіти. За науковою редакцією Л.М.Карамушки. Київ: Фірма ІНКОС, 2005. 366 с.

Інтернет-ресурси:

1. Бібліотека Психологічної Літератури: <http://psylib.kiev.ua/>
2. Баклицький І.О. Психологія праці: Підручник. URL: <https://pidru4nik.com>
3. Долінська Л.В., Ковальчук В.В. Психологія праці: модель ідеального керівника. [Електронний ресурс]. Режим доступу: Sci-conf.cjm.ua, Kyiv, Ukraine, 2020. 1488 p. P. 751-757.
4. Карпов А.В. Психологія праці. URL: <https://stud.com.ua>
5. ННБУ імені В.І.Вернадського: <http://www.nbu.gov.ua/>
6. Психологічна Бібліотека Псі-фактор: <https://psyfactor.org>
7. Українські підручники он-лайн: <http://pidruchniki.ws/>